

Informace o změnách v právních předpisech upravujících sociální péči od 1. ledna 2007 část 1 – příspěvek na péči

Od 1. ledna 2007 dochází k zásadní změně v systému poskytování sociálních služeb. Od tohoto data je stanovena účinnost nového zákona o sociálních službách (zákon č. 108/2006 Sb.), tím dojde ke změnám, které mají zásadní vliv jak na poskytovatele sociálních služeb tak na jejich uživatele. Tento zákon upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb (definuje druhy sociálních služeb a úhradu za jejich poskytování a formy financování) a příspěvku na péči.

Příspěvek na péči je nově zavedenou sociální dávkou, kterou mohou získat občané na zajištění pomoci potřebné k řešení jejich obtížné sociální situace.

Přijetím zákona o sociálních službách se **ruší zvýšení důchodu pro bezmocnost**, které bude nahrazeno novou dávkou příspěvkem na péči. Dále se **ruší příspěvek při péči o osobu blízkou** poskytovaný osobám pečujícím o osoby s přiznanou bezmocností nebo o dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči.

V platnosti zůstávají a nadále se budou poskytovat příspěvky:

- mimořádné výhody
- jednorázový příspěvek na opatření zvláštních pomůcek
- příspěvek na úpravu bytu
- příspěvek na zakoupení motorového vozidla
- příspěvek na provoz motorového vozidla
- příspěvek na individuální dopravu
- některé další příspěvky poskytované z důvodu zdravotního postižení občana podle vyhlášky č. 182/1991 Sb.

Příspěvek na péči

Poskytuje se:

osobám starším jednoho roku věku **závislým na pomoci** jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci při úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Schopnost zvládat péči o vlastní osobu a být soběstačný je u každého člověka různá, proto zákon rozeznává 4 stupně závislosti na pomoci jiné osoby, a to od lehké až po úplnou závislost. Těmto stupňům následně odpovídá také výše příspěvku v korunách.

Účel příspěvku:

příspěť osobám, které jsou pro svou nepříznivou sociální situaci závislé na pomoci jiné osoby, na zajištění potřebné pomoci zejména prostřednictvím služeb sociální péče. Posiluje finanční soběstačnost (kupní sílu) uživatelů sociálních služeb.

Stejně jako zvýšení důchodu pro bezmocnost, tak i příspěvek na péči se **pro osobu, které náleží, nepovažuje za příjem.**

Příjemci dávky, tj. závislé osobě, se vkládá možnost rozhodovat o způsobu zajištění pomoci a dále možnost hledat zdroje pomoci ve svém prostředí u osob blízkých nebo jiných fyzických osob a u poskytovatelů sociálních služeb. Oba uvedené způsoby pomoci lze kombinovat.

Pomoc může poskytovat současně více osob blízkých nebo jiných fyzických, avšak pouze jedné z nich (a to té, která bude pečovat v největším rozsahu) může z titulu péče o osobu závislou ve II. až IV. stupni být započtena tato doba péče jako náhradní doba pro účely důchodového zabezpečení. Potvrzení prokazující dobu péče pro účely zdravotního a důchodového pojištění vydá pečující osobám obecní úřad, který příspěvek poskytuje.

Pečující osoba může být zaměstnaná, v evidenci úřadu práce, studovat, apod. Podstatné je jen zajištění potřeb pečované osoby.

Žádost o příspěvek na péči se podává:

- u obecního úřadu obce s rozšířenou působností (dále jen „příslušný úřad“), který následně o žádosti rozhoduje
- žádost se podává na předepsaném tiskopise. Musí obsahovat také označení osoby resp. poskytovatele sociálních služeb, která poskytuje nebo bude poskytovat péči, pokud je již v té době známa, a způsob výplaty.

Odvolací orgán:

krajský úřad

Povinnosti žadatele a oprávněné osoby:

- podrobit se sociálnímu šetření, které provede sociální pracovník příslušného úřadu v domácnosti žadatele a vyhodnotí schopnost zvládat 36 jednotlivých úkonů při péči o vlastní osobu a schopnost zajištění soběstačnosti, které jsou vymezeny v zákoně
- podrobit se vyšetření zdravotního stavu pro potřeby posouzení stupně závislosti, které provede lékař úřadu práce na podkladě nálezů ošetřujícího lékaře, výsledku sociálního šetření, popř. vlastního vyšetření
- osvědčit rozhodné skutečnosti a dát úřadu souhlas k jejich ověření

Výše příspěvku:

	osoby do 18 let	osoby nad 18 let
Stupeň I – lehká závislost	3 000,- Kč	2 000,- Kč
Stupeň II – středně těžká závislost	5 000,- Kč	4 000,- Kč
Stupeň III – těžká závislost	9 000,- Kč	8 000,- Kč
Stupeň IV – úplná závislost	11 000,- Kč	11 000,- Kč

Příjemce příspěvku je povinen nahlásit do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o přiznání příspěvku, jakým způsobem mu bude péče zajištěna, pokud tak již neučinil při podání žádosti. Příjemce dávky je povinen využívat příspěvek k zajištění potřebné pomoci odpovídající přiznanému stupni závislosti. Příslušný úřad bude následně kontrolovat využití příspěvku na zajištění odpovídající pomoci.

Zákon o sociálních službách stanoví, jakým způsobem přechází zvýšení důchodu pro bezmocnost a příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu od 1. 1. 2007 na příspěvek na péči.

1) Příjemce zvýšení důchodu pro bezmocnost	osoba závislá	příspěvek na péči ve výši
částečnou	I. stupeň	I. stupeň (2.000,- Kč)
převážnou	II. stupeň	II. stupeň (4.000,- Kč)
úplnou	III. stupeň	III. stupeň (8.000,- Kč)

2) Dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči bude považováno za osobu ve III. stupni závislosti a náleží mu příspěvek ve výši 9.000,- Kč.

3) V případě příspěvku při péči o blízkou nebo jinou osobu poskytovaného ke dni 31. 12. 2006

A. z důvodu péče o osobu, která je příjemcem zvýšení důchodu pro bezmocnost:

- při částečné bezmocnosti pečované osoby starší 80 let jde o osobu v I stupni závislosti, ale příspěvek na péči se poskytne ve výši odpovídající **stupni II**.
- při převážné bezmocnosti pečované osoby jde o osobu ve II stupni závislosti, ale příspěvek na péči se poskytne ve výši odpovídající **stupni III**. V tomto případě je omezena doba poskytování po dobu 2 let ode dne nabytí účinnosti zákona a v této době by mělo být provedeno nové posouzení zdravotního stavu.

Příjemce o změnu dávky nežádá, přehodnocení provede příslušný úřad sám a přizná příspěvek na péči v odpovídajícím stupni závislosti. Zároveň pověřený obecní úřad rozhodne o odejmutí příspěvku při péči o blízkou nebo jinou osobu. Zvýšení důchodu pro bezmocnost náleží naposledy při splátce důchodu splatné v prosinci 2006.

B. z důvodu péče o osobu, která není příjemcem zvýšení důchodu pro bezmocnost:

Pečující osobě náleží příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu (bylo-li o něm pravomocně rozhodnuto do 31. 12. 2006), až do doby podání žádosti oprávněnou osobou o příspěvek na péči, nejdéle však do 31. 12. 2008. Nutno upozornit, že příjemci příspěvku při péči o blízkou nebo jinou osobu po 1. 1. 2007 nebudou v důsledku novely zákona o důchodovém pojištění účastny důchodového pojištění, ani se jim doba péče vykonávané po 1. 1. 2007 nebude zohledňovat jako náhradní doba.

Od 1. ledna 2007 je stát plátcem **zdravotního pojistného** za osoby, které jsou závislé na péči jiné osoby ve stupni II až IV a za osoby pečující o tyto osoby.

Důchodového pojištění jsou ze zákona účastny osoby pečující osobně o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II až IV, pokud spolu žijí v domácnosti, podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o blízkou osobu. V případě, kdy je péče poskytována více osobami, může být doba péče zohledněna jako náhradní doba pouze jedna z nich, a to osobě, která zabezpečuje péči v převážném rozsahu.

Zde je nutné upozornit na skutečnost, že v případě, kdy bude pečováno o osobu, která je osobou v I stupni závislosti, nebudou pečující osoby účastny důchodového ani zdravotního pojištění.

Bližší informace o příspěvku na péči může občan získat u každého obecního úřadu obce s rozšířenou působností.